

KESKKONNAARUANNE 2024

Edelaraudtee AS

Türi 2025

SISUKORD

1.	KESKKONNAARUANDE SISU JA ULATUS	3
2.	ETTEVÕTTE JA TEGEVUSKOHA KIRJELDUS	3
2.1.	PUITLIIPRITE LADUSTAMINE JA TÖÖTLEMINE.....	4
2.2.	JÄÄTMEKÄITLUSKOHT KAARE 25, TÜRİ.....	4
2.3.	JAAMA 8, TÜRİ JÄÄTMEKÄITLUSKOHT.....	5
3.	KESKKONNAPOLIITIKA JA KESKKONNAJUHTIMISSÜSTEEM	7
4.	KESKKONNAASPEKTID JA KESKKONNAMÕJU	7
5.	KESKKONNAEESMÄRGID JA TEGEVUSKAVA	8
6.	KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUSE HINNANG.....	9
6.1.	VEE KASUTUS	9
6.2.	SADEMEVESI JA SELLE PUHASTAMINE	9
6.3.	JÄÄTMEKÄITLUS.....	10
6.4.	ENERGIAKASUTUS.....	10
6.5.	BIOLOOGILINE MITMEKESISUS.....	11
7.	KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUSE NÄITAJAD.....	11
8.	MUUD KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUSEGA SEOTUD ASJAOLUD	12
8.1.	SOTSIAALNE VASTUTUS	12
8.2.	TÖÖTAJATE KAASAMINE.....	12
9.	KESKKONNAALASED ÕIGUSLIKUD NÕUDED.....	13
10.	KESKKONNAARUANDE KINNITAMINE	14

1. KESKKONNAARUANDE SISU JA ULATUS

Ettevõtte: Edelaraudtee AS

Juriidiline aadress: Kaare 25, Türi linn, Türi vald, Järva maakond, 72212

Põhitegevusala: EMTAK kood 52219 - Muud maismaaveondust teenindavad tegevusalad.

EMAS käsitusala: Ohtlike jäätmete töötlus ja kõrvaldus, 38.22 (NACE rev.2 kood).

Ettevõtte erinevatest tegevuskohtadest on EMAS määruse raames kaetud: jäätmekäitluskohad Kaare 25 ja Jaama 8, Türi linn, Türi vald, Järva maakond.

Keskkonnaaruanne on koostatud Edelaraudtee AS jäätmekäitluse tegevusala kohta ning hõlmab ainult jäätmekäitluskohadega seotud tegevusi.

Olemasolevad load ja sertifikaadid:

- Kaare tn 25, Türi keskkonnaluba (KL-514241) kehtib alates 23.12.2021-22.09.2026.
- Jaama tn 8, Türi keskkonnaluba (KL-516203) kehtib alates 04.11.2022.
- Juhtimissüsteemi sertifikaadid: Kvaliteet ISO 9001; Ohutus ISO 45001; Infoturbe ISO 27001.

Elutsükli hindamine: Ohtlike ainetega saastunud puidu (liiprid) saabumine jäätmekäitluskohale, nende sorteerimine, hakkimine, hakke ladustamine ning üleandmine käitlejale.

Sisu: Keskkonnaaruanne on koostatud lähtuvalt EMAS määruse nõuetest (Euroopa ühenduse määrus nr 1221/2009/EÜ (EMAS määrus), muudetud Euroopa Komisjoni määrustega (EL) nr 2017/1505 ja (EL) 2023/2463), mille kohaselt on põhiteemad järgmised:

- organisatsiooni struktuur ja tegevus;
- keskkonnapoliitika ja keskkonnajuhtimissüsteem;
- keskkonnaaspektid ja -mõju;
- keskkonnakava, -eesmärgid ja ülesanded;
- keskkonnategevuse tulemuslikkus ja vastavus kehtivate keskkonnavalaste õigusaktide kohustustele.

Raporteerimise periood: 01.01.- 31.12.2024.

2. ETTEVÕTTE JA TEGEVUSKOHA KIRJELDUS

Edelaraudtee AS on raudteefrastruktuuri-ettevõtte, mis haldab **222,16 km raudteed** (Tallinn-Lelle-Pärnu 138,9 km, Lelle-Türi-Viljandi 79,6 km, Liiva-Ülemiste 5,3 km) ja **11 raudteejaama** (Tallinn-Väike, Liiva, Kiisa, Kohila, Rapla, Lelle, Tootsi, Pärnu, Türi, Võhma ja Viljandi) ning 21 reisiplatvormi väljaspool jaama. Liiva, Kohila, Rapla, Tootsi, Pärnu, Türi, Võhma ja Viljandi on kaubaajamad.

Edelaraudtee AS osutab raudteefrastruktuuri kasutamise teenust raudteeveo-ettevõtjatele ja veeremiomanikele koos liikluse korraldamisega. Vajalikud ehitustööd, teede korrashoid, hoonete ja territooriumite hooldus ning raamatupidamine ostetakse sisse teenusena. Järelevalvet sisseostetud teenuste kvaliteedi üle korraldab ettevõtte ise.

Ettevõtte tegeleb puitliiprite ladustamise ja korduvkasutamisega vähemkasutatavate haruteede parandamisel ja hooldamisel.

2.1. PUITLIIPRITE LADUSTAMINE JA TÖÖTLEMINE

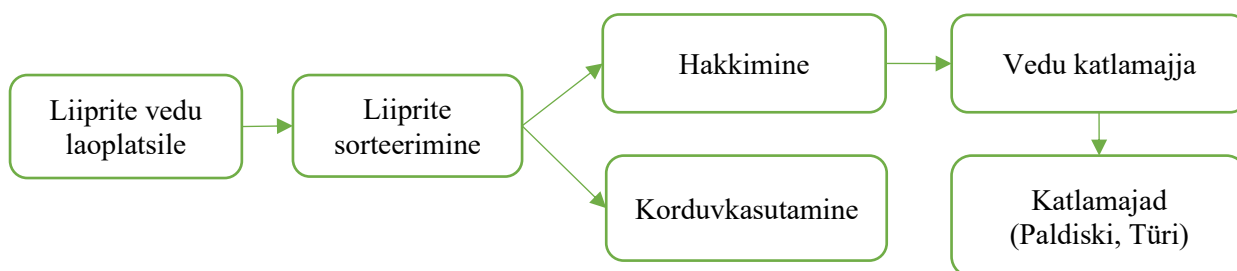
Ohtlike ainetega saastunud puit (liiprid) tekib ettevõtte raudteefrastruktuuri hoolduse ja remondi käigus. Tekkinud puit tuuakse auto- või raudteetranspordiga jäätmekäitluskohale, kus see ladustatakse, sorteeritakse ning hakitakse. Kasutuselt kõrvaldatud liipreid ladustatakse asfaltkattega platsil, kuhu on hea ligipääs nii raudtee kui ka autotranspordiga. Territoorium on piiratud aiaga. Enne hakkimist liiprid sorteeritakse. Osad raudteeliiprid, mis sobivad korduvkasutamiseks, ladustatakse teistest eraldi ja kasutatakse ära vähemkasutatavate haruraudteede parandamisel, hooldamisel ja korrastamisel. Ladustatud raudteeliiprid, mis ei sobi korduvkasutamiseks hakitakse.

Enne hakkimist eemaldatakse liipritest suuremad metalloosad. Tekkinud metall ladustatakse platsile ja antakse üle luba omavale jäätmekäitlejale. Puitliiprid hakitakse.

Madal pöörlemiskiirus hoiab müra taseme madalana. Eelpurusti võimaldab purustada suuremagabariidilist materjali nagu näiteks kännud, samuti ehitus- ja lammutusjäätmekäitluskohale, mis võivad sisaldada suuremaid metallidetaile kui naelad. Eelpurustatud materjal liigub järelpurustisse, läbides teel esimese magneetilise metallieraldaja. Järelpurusti on oma tööpõhimõttelt kiirelt pöörlev (ca. 100 p/min) vasaratega trummelpurusti, kus toimub materjali lõplik purustamine nn. peenestuskorvi juures purusti väljundis. Erinevate fraktsioonide saamiseks tuleb paigaldada erineva avasuurusega purustuskorvi.

Järelpurusti väljundis toimub teistkordne Fe-metallide eraldamine purustatud materjalist. Eelpurusti peenestab materjali ja eraldab põhilise metalli enne järelpurustisse jõudmist. Hakkuri keskmine tootlikkus tavalise puidust ehitusprahi purustamisel on ca. 150 m³ tunnis. Raskestipurustatava plastiku ja paberi purustamisel on tootlikkus ca. 100 m³ tunnis. Eriti hea laadimise ja spetsiaalse sorteerimishaaratsiga ja tingimusel, et laadimine toimub nii kõrgelt, et operaator näeb purusti sisemusse, on saavutatud tulemus kuni 200 m³ tunnis.

Teenusepakkuja poolt veetakse hakkepuut SW Energia OÜ kuuluvatesse katlamajadesse põletamiseks.

Joonis 1. Ettevõtte liiprite käitluse vooskeem.

Jäätmekäitluskoha tegevust koordineerib ettevõtte juhataja. Kvaliteedi- ja ohutusteenistus on vastutavad keskkonnavalaste tegevuste korraldamise, EMAS määruse rakendamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi tulemuslikkuse hindamise eest. Keskkonnaandmete kogumise ja esitamise eest on vastutav kontrollor.

Ettevõtte struktuur on leitav: <https://edel.ee/meist/struktuur/>.

Ettevõtte kontor asub Kaare 25 ning jäätmekäitluskohadega on seotud neli töötajat (juhataja, kvaliteedi- ja ohutusjuht, siseaudiitor ning kontrollor). Jäätmekäitluskohade juhtimine toimub ettevõtte kontoriga ning tegemist ei ole eraldiseisva juhtimisega, vaid see on osa ettevõtte üldisest juhtimisest. Jäätmekäitlusplatsil ei ole eraldi tööruume.

2.2. JÄÄTMEKÄITLUSKOHT KAARE 25, TÜRI

Ettevõtte kasutab jäätmekäitluskohana AS-le GoProperty kuuluvat kinnistut aadressil Kaare 25, Türi asuvat 4200 m² suurust asfaltplatsi. Kinnistu kasutamiseks on kinnistu omaniku ja loa taotleja vahel sõlmitud tähtajatu leping. Türi valla üldplaneeringu kohaselt on sihtotstarbalt 95% ulatuses tegemist tootmismaa ja 5% ulatuses ärimaa. Jäätmekäitluskohas asub tiheasustusalal. Lähimad elamud asuvad

jäätmekäitluskohast 150 m lääne ja 265 m kirde suunas. Jäätmekäitluskoha kinnistu piirneb loodest tootmismaaga, põhjast, edelast ja läänest jätkuvalt riigi omandis oleva maaga, lõunast transpordimaaga, edelast maatulundusmaaga, kirdest riigikaitsemaaga ning idast elamumaa ning ühiskondlike ehitiste maaga. Jäätmekäitluskoha vahetus naabruses asuvad väetiseladu, raudtee, metsamaa ning elamud.

Joonis 2. Kaare 25, Türi jäätmekäitluskoht (Allikas keskkonnaluba KL-514241).

2.3. JAAMA 8, TÜRI JÄÄTMEKÄITLUSKOHT

Ettevõtte jäätmekäitlusplats on Järva maakonnas, Türi vallas, Türi linnas aadressil Jaama 8 // Lelle-Türi-Viljandi 24,9-28,3 km (83701:008:0017). Lähimad elamud paiknevad platsist vahetult teisel pool Jaama tänavat ning samuti teisel pool raudteed (Uus tänav piirkond). Lähimad elamud on ühtlasi ka lähimad müratundlikud objektid. Lisaks jääb platsist u 150 m kaugusele edela suunda Saunametsa kalmistu.

Ettevõtte kasutab teise jäätmekäitluskohana oma kinnistul asuva 5865 m² platsi. Tegemist on endise raudtee laoplatiga, millel asub ka haruraudtee. Sihtotstarbelt on tegemist transpordimaaga (EV-le kuuluv, hoonestusõiguse alusel kasutuses olev). Jäätmekäitluskoht asub tiheasustusalal. Lähimad elamud asuvad jäätmekäitluskohast 40 m lõuna suunas. Jäätmekäitluskoha kinnistu piirneb idast transpordimaaga ja läänest tootmismaaga, põhjast raudteega. Jäätmekäitluskoha ja elamute vahele jääb Jaama tänav transpordimaa kinnistu. Jäätmekäitluskoht on varustatud sadevee kogumissüsteemiga, ala on piiratud lukustatava piirdeaia.

Joonis 3. Jaama 8, Türi jäätmekäitluskoht (Allikas: Maa-amet ortofoto, mai 2024).

Vanade raudteeliiprite purustusplats asub Türil Jaama tänava ja raudtee vahelisel alal. Platsi läheduses paiknevad kaks hoonet, sh alajaam. Käitluskoha lähiümbruses looduskaitselisi piiranguid ei esine.

Plats on põhiosas betoneeritud ning sissesõit ja platsi madalam osa asfalteeritud. Sajuvete äravool on tagatud platsil põikkaldega. Platsile on paigaldatud õlipüüdur, millest juhitakse läbi territooriumi sadeveed ning olmereovee tarbeks 5000 liitrisse kogumismahutisse. Sademeveekanaliseerimise kuulub möödavooluga õlipüüdur, proovivõtukaev ning kontrollkaev. Olmekanaliseerimisüsteemi kuulub kogumiskaev reovee jaoks. Sajuveesüsteemi kuulub 2 restkaevu ning 3 sajuvee kontrollkaevu, I klassi õlipüüdur ENS 15 ning proovivõtukaev tagasilöögiklapiga sissevoolul. Õlipüüduri ja proovivõtukaevu läbinud reovesi voolab olemasolevasse kraavi. Õli-bensiinipüüduri nominaalsuuruseks on 15 l/s.

Liiprid tuuakse platsile rongiga ning purustatud materjal veetakse ära veokitega.

2024 aastal alguses valmisid Jaama 8 tegevuskoha nõuetekohased müratõkkeseinad.

Joonis 4. Müratõkkeseinad Jaama 8 käitlusplatsil, mai 2025.

3. KESKKONNAPOLIITIKA JA KESKKONNAJUHTIMISSÜSTEEM

Edelaraudtee AS keskkonnapoliitika:

- parandame järjepidevalt ettevõtte keskkonnavalast tulemuslikkust;
- otsime järjepidevalt uusi võimalusi puitliiprite asendamiseks uute või vähem keskkonnoahtlike materjalidega;
- korduvkasutame puitliipreid haruraudteede parandamisel ja hooldamisel;
- tegeleme sihikindlalt võimalike hädaolukordade tõenäosuse vähendamisega;
- juhendame oma töötajaid kasutama ohutuid töövõtteid ning olema keskkonnateadlikud;
- töötame järjepidevalt keskkonna saastamise vältimise nimel, arvestades sealjuures tegevuste mõjuga ümbritsevale keskkonnale;
- täidame ettevõtte tegevust reguleerivate õigusaktide nõudeid ning muid ettevõtte poolt tunnustatud norme;
- toimime harmoonias ümbritseva keskkonnaga ja säästame loodust.

Keskkonnujuhtimissüsteemi loomisel on aluseks võetud Euroopa Liidu keskkonnujuhtimise ja -auditeerimise süsteemi EMAS (Eco Management and Audit Scheme) määruse nõuded. EMAS määruse nõuded on integreeritud ettevõttes olemasoleva kvaliteedi- ning töötervishoiu ja tööohutuse juhtimissüsteemiga.

Keskkonnapoliitika elluviimiseks on koostatud keskkonnategevuskava, mis sisaldab keskkonnavalaseid eesmärgid, nendega seotud ülesandeid, ajakava ja määratud vastutajaid.

Edelaraudtee AS keskkonnujuhtimissüsteemi käsituslusalasse kuulub ohtlike jäätmete (puitliiprite) hakkimine ja ladustamine. Välja jäetakse kõik muud ettevõtte tegevused.

Keskkonnujuhtimise teemad on osa meie ettevõtte juhtimissüsteemist, sest soovime ettevõtte ja keskkonnavahelised seosed muuta osaks meie strateegiast ning arvestada nendega igapäevatoos. Arvestades keskkonnavalavaatuse tulemusi, olulisi keskkonnuaspekte ning nendega seotud keskkonnamõjusid, püstitame eesmärgid ja ülesanded. Keskkonnuaspektide loetelu, keskkonnapoliitika ja eesmärkide sõnastamine vaadatakse juhtkonna poolt läbi ja vajadusel ajakohastatakse vähemalt üks kord aastas ning ettevõttes toimunud muudatuste korral.

Ettevõtte jäätmekäitluse tegevuse käigus koondatakse keskkonnavalaste tegevuste hindamiseks vajalikud näitajad/andmed ning vähemalt üks kord aastas hinnatakse keskkonnavalaste tegevuste tulemuslikkust. Kord aastas koostatakse keskkonnategevuse tulemuste kohta avalikkusele kättesaadav keskkonnuaruanne.

Nõuded alltöövõtjatele ja partneritele on sätestatud omavahelistes lepingutes.

4. KESKKONNAASPEKTID JA KESKKONNAMÕJU

Keskkonnujuhtimissüsteemi aluseks on keskkonnuaspektidest tuleneva keskkonnamõju väljaselgitamine.

Keskkonnuaspektide olulisuse hindamisel lähtutakse aspektist tuleneva keskkonnamõju 1) seotusest õigusaktiga, 2) olulisusest huvirühmadele, 3) suuruselt, 4) kestvusest/ esinemise sagedusest ja 5) tõsidusest/ohtlikkusest keskkonnale.

Iga keskkonnuaspekti osas selgitatakse välja otsesed ja kaudsed keskkonnamõjud.

Tabel 1. Olulised keskkonnuaspektid.

TEGEVUSE VÕI TEENUSE ELEMENT	KESKKONNAASPEKT	KESKKONNAMÕJU
Raudteeinfrastruktuuri hooldus ja remont	Kasutuskõlbatute puitliiprite teke (ohtlike ainetega saastunud puit) - <i>Otsene</i>	Pinnase ja vee reostus
Tuleohtlike ja ohtlike ainetega saastunud kasutuskõlbatute puitliiprite ladustamine	Ohtlike ainete leostumine - <i>Otsene</i>	Pinnase ja vee reostus. Leostumine.

TEGEVUSE VÕI TEENUSE ELEMENT	KESKKONNAASPEKT	KESKKONNAMÕJU
Ohtlike jäätmete (kasutatud puitliiprid) ladustamine	Saastunud sademevee tekkimine - <i>Otsene</i>	Vee ja pinnase saastumine
Ohtlike jäätmete ladustamine	Jäätmete süttimine - <i>Otsene</i>	Suitsuga levivad ohtlikud ühendid

5. KESKKONNAEESMÄRGID JA TEGEVUSKAVA

Tabel 2. Aasta 2024 eesmärgid ja tulemused.

EESMÄRK : Keskkonnavalase tulemuslikkuse parandamine	
Tulemusnäitajad: 1) Jäätmeloaga ja seadustega kehtestatud nõuete täitmine; 2) Aastaks 2025 ohtlikke puitliipreid kasutamise lõpetamine jaamavahedades (va Lelle-Pärnu lõik u 70 km); 3) Põhjendatud keskkonnavalaste kaebuste arv on 0.	
Võtmetegevused eesmärgi saavutamiseks (nn meetmed)	Saavutatud tulemus 2024.a lõpus
Hinnang eesmärgi tulemusnäitajate täidetuse kohta.	1) Jäätmeloaga ja seadustega kehtestatud nõuete täitmine toimus plaanipäraselt. Aasta 2024 alguses müratõkke sein paigaldatud ja Jaama 8, Türi keskkonnavaluba olemas. 2) Aastast 2025 enam ohtlikke puitliipreid jaamavahedades ei teki (va Lelle - Pärnu lõik u 70 km). Jaamade teedes on puitliipreid vähesel määral kasutuses. 3) Põhjendatud keskkonnavalaste kaebusi ei esinenud.
Rapla-Lelle raudteelõigu rekonstrueerimise hanke teostamine. Projekti kestvus oktoobrini 2025.	Rapla-Lelle raudteelõigu rekonstrueerimise peatee on uus. Ülesõidud, muldkeha, signalisatsioon, jaamad jm tegemisel. Tähtaeg oktoober 2025.
Jäätmeloaga kehtestatud nõuete täitmine	Koostööpartneri Türi Vesi OÜ poolt on veeproovid võetud 3x ja laborisse testimisele saadetud. Keskkonnatasud 2024 aasal oli 0 senti. Sademete kogumise süsteemid on töökorras Jaama 8 laoplatsil. Õlipüüduuri hooldustööd tehtud 01.2024 (Epler&Lorenz).
Raudteelõikude rekonstrueerimisel kasutatakse betoonist liipreid või keskkonnasõbralikke puitliipreid.	Valdavalt kasutatakse betoonliipreid, kuid vähesel määral uusi puitliipreid nt sildadel, jaama sisestel lõikudel.
Müratõkkeseina püstitamine Jaama 8, Türi käitlusplatsi äärde	Müratõkkeseinad nõuetekohaselt paigaldatud jaanuariks 2024.
Kaare 25, Türi vanade liiprite käitluse lõpetamine ja sorteerimisplatsi korrastamine	2024 aasta teises pooles ei toimunud Kaare 25 liiprite käitlustegevusi. Keskkonnavaluba tegevuseks kehtib kuni 09.2026.
Keskkonnavalase informatsiooni jagamine (koosolekud, meilid, infostend)	Teabevahetus korraldatud ja toimib nt infostendidel meelepead, veebileht.

Tabel 3. Eesmärgid ja tegevuskava aastaks 2025.

EESMÄRK: Keskkonnavalase tulemuslikkuse parandamine
Tulemusnäitajad: 1) Jäätmeloaga ja seadustega kehtestatud nõuete täitmine; 2) Aastaks 2025 ohtlikke puitliipreid kasutamise lõpetamine jaamavahedades (va Lelle-Pärnu lõik u 70 km); 3) Põhjendatud keskkonnavalaste kaebuste arv on 0.
Võtmetegevused eesmärgi saavutamiseks
Rapla-Lelle raudteelõigu rekonstrueerimise hanke teostamine. Projekti kestvus oktoobrini 2025.
Jäätmeloaga kehtestatud nõuete täitmine.
Raudteelõikude rekonstrueerimisel betoonist liiprite või keskkonnasõbralikke puitliiprite kasutamine.
Keskkonnavalase informatsiooni jagamine (koosolekud, meilid, infostend).

6. KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUSE HINNANG

6.1. VEE KASUTUS

Ettevõtte ei kasuta EMAS käsitusalas toodud tegevuses põhja- ega pinnavett. Sademevett Kaare 25 platsil eraldi kokku ei koguta. Alates 2022 aasta lõpust sai Jaama 8, Türi jäätmekäitlus eraldi loa ja seega esitatakse reovee kohta andmed eraldi (vt ptk 6.2).

Vett kasutatakse ainult kontoris joogiveeks ja WC tarbeks. Kontoris tekkinud reovesi suunatakse vee-ettevõtte kanalisatsioonitrassi.

Tabel 4. Vee kasutus kontoris.

VEETARBIMINE, m ³	2022	2023	2024
Vee kasutus	83	74	84

6.2. SADEMEVESI JA SELLE PUHASTAMINE

Sademevesi puhastatakse mehaaniliselt õlipüüduris. Jaama 8, Türi käitiselt juhitakse kõvakattega alalt kogunevat sademevett läbi õlipüüduri Türi linnas Jaama tänava kõrval asuvasse kraavi. Türi linna Jaama tänava äärne kraav on Türi linnas rajatud sademete eemaldamiseks kinnistutelt ja tänavatelt ning ei suubu edasi veekogusse.

Väljalaskme nimetus on Edelaraudtee Türi sademeveelask ning reoveepuhasti kood: PUHH0001611. Keskkonnaloas KL-5162203 ei ole kehtestatud lubatud reovee vooluhulk. Edelaraudtee Türi sademevee väljalasust suublasse juhitud sademevee vooluhulgad ei ole limiteeritud, kuna tegelik sademete hulk sõltub ilmastikutingimustest. Suubla nimetus on PINNAS.

Reovee mõõtmisi viis 2022. a läbi Türi Vesi OÜ. Saastenaõtjate ja ohtlike ainete sisalduse määramiseks sademevees ei võeta proovi vihmavalingu ajal ega muudes erakorralistes ilmastikuoludes, näiteks lume kiire sulamise ajal. Aastast 2023 teostab reovee mõõtmisi Terviseamet. Aastal 2024 oli heitvee vooluhulk 754 m³/aastas. Epler ja Lorenz tühendas ja pesi õlipüüduri jaanuaris 2024.

Tabel 5. Tekkiva reovee seire nõuded.

Aasta	Kuupäev	BHT ₇	Heljum	Naftasaadused	pH
2022	07.12.2022	3,90	35	5,10	7,20
2023	30.06.2023	4,90	23	0,60	6,90
2023	14.12.2023	1,90	15	0,90	7,50
2024	30.06.2024	0,80	5	0,60	7,50
2024	27.11.2024	2,50	2	0,60	7,20
Lubatud mg/L		15	40	5	n/a

KOMPONENT, RASKMETALLID ANALÜÜS TULEMUS (µg/l)												
Aasta	Kuupäev	As	Ba	Sn	Cd	Cr	Cu	Hg	Ni	Pb	Zn	PAH
2022		Mõõtmisi ei tehtud. Nõue: 1 kord aastas kolme aasta jooksul.										
2023	14.12.	0,60	21	0,80	0,20	0,60	7,30	0,30	3,40	8,80	39	0,101
2024	27.11	0,24	11	0,80	0,20	0,40	5,60	0,30	2	0,60	5,90	1,40

Aastal 2022 detsembris toimus Jaama 8 objektil esmane reovee seire. Saasteainete kontsentratsioonide osas ei olnud 2024. a lubatud piirväärtuste ületamisi ning proovivõtmine on läbi viidud nõutud sagedusega.

6.3. JÄÄTMEKÄITLUS

Edelaraudtee AS tegeleb ohtlike ainetega saastunud puidu (liiprid) käitlemisega. Ohtlike ainetega saastunud puit (liiprid) tekib ettevõttel raudteefrastruukturi hoolduse ja remondi käigus. Tekkinud puit tuuakse auto- või raudteetranspordiga jäätmekäitluskohta, kus see ladustatakse, sorteeritakse ning hakitakse. Hakkurina kasutatakse Doppstadt DW-3060 diiselmootoriga hakkurit. Ettevõtte GoTrack OÜ veab kasutatud liiprid jäätmekäitlusplatsile (käsitletakse ehitusmaterjalina, OJ saatekirja ei täideta), kus korduvkasutamiseks kõlbmatud liiprid hakitakse teenusepakkuja poolt ning saadud hake transporditakse põletamiseks SW Energia katlamajadesse. Enne hakkimist sorteeritakse laoplatsele kogutud puitliiprid, millest eraldatakse liiprid mida korduvkasutatakse jaama teede hooldustöödel.

Raudteerööpad tekivad samuti raudteefrastruukturi hoolduse ja remondi käigus ning antakse üle vastavat luba omavale ettevõtjale.

Tabel 6. Ettevõttes tekkivad jäätmed.

JÄÄTMEVOOG (SISSE), t	2022	2023	2024
17 02 04* - ohtlike aineid sisaldavad või nendega saastunud puit, klaas või plastid	1561	1027	2779
17 04 05 01 - raudteerööpad	449	1161	381

* Tähistab ohtlike jäätmete koodinumbrid.

Ettevõttes tekkivates jäätmetes ei ole eristatavad segaolmejäätmed, sest Edelaraudtee AS asub rendipinnal ning eraldi ei sorteerita. Aadressil Kaare 25, Türi linn asub Edelaraudtee AS-il 2,5 m³ konteiner jäätmete kogumiseks. Edelaraudtee AS-iga samasse konteinerisse panevad oma jäätmed ka teised samal aadressil tegutsevad ettevõtted.

Aastal 2024 kasvas puitliiprite kogus u 2,5x võrreldes eelneva aastaga, seoses Rapla-Lelle raudteelõigul rekonstrueerimisprojekti teostamisega.

Raudteerööbaste üleandmine jäätmekäitlejale sõltub metalli turu hinnast ning sellest tulenevalt võivad üleantavad kogused aastati oluliselt erineda.

Tabel 7. Ettevõttes teistele ettevõtetele üleantud jäätmed.

JÄÄTMEVOOG (VÄLJA), t	2022	2023	2024	Lubatud jäätmete kogus (t)
17 02 04* - ohtlike aineid sisaldavad või nendega saastunud puit, klaas või plastid	1561	1026	2779	3000
17 04 05 01 - raudteerööpad	449	1161	381	n/a

Aastal 2024 on raudteeliiprite (17 02 04*) kogus, mis tulenes Jaama 8 tegevuskoha käivitamisega, mis võimaldas keskkonnanõudeid järgides purustamistöid teostada Raudteerööbaste kogus on 2024.a vähenenud, kuna metalli hinnad ei olnud tehinguteks sobivad.

6.4. ENERGIAKASUTUS

Edelaraudtee AS jäätmekäitluskohtades Kaare 25 ja Jaama 8, Türi elektrienergiat liiprite käitlemisprotsessis ei kasutata. Eraldi valgustust Kaare 25 jäätmekäitlusplatsil ei ole, seega vastavaid andmeid ei esitata. Jaama 8 on liitumispunkt olemas, kuid energiatarbimist Jaama tn 8 ei toimu.

Kontoris kasutatakse elektrienergiat olmevee soojendamiseks ja valgustamiseks ning ruumide kütmisel on kasutusel kaugkütte lahendus.

Tabel 8. Energiakasutus.

ENERGIA, MWh	2022	2023	2024
Elektrienergia	1523	1572	1638

Aastal 2024 on energiakasutuses olulisi muutusi ei toimunud ja tarbimine on jäänud suuresti samaks. Jaama tn 8 elektrienergiat ei kasutata.

6.5. BIOLOOGILINE MITMEKESISUS

Biooloogilist mitmekesisust väljendatakse ettevõttes maakasutuse kaudu.

- 1) Kaare 25, Türi ladustamisplats, mis asub katastritunnusega 83701:006:0018 kinnistul ning Ettevõtte rendib seda GoProperty OÜ-lt. Kinnisturaamatu andmetel on kogu territooriumi pindala kokku 133 733 m² ja ettevõtte kasutab sellest kaitlusplatsi suurusega 3400 m² ja lisaks ka 800 m² raudtee äärses kogumisplatsi. Sihtotstarve on 95% tootmismaa ja 5% ärimaa.
- 2) Jaama 8, Türi jäätmekäitlusplats, mis asub katastritunnusega 83701:008:0017 kinnistul. Ettevõtte kasutab jäätmekäitluskohana oma kinnistul asuvat 5865 m² suurust kõvakattega platsi, mis on endise raudtee laoplatiga vahetus naabruses raudteega. Sihtotstarbalt on tegemist transpordimaaga (EV-le kuuluv, hoonestusõiguse alusel kasutuses olev). Jäätmekäitluskohast asub tiheasustusalal. Lähimad elamud asuvad jäätmekäitluskohast 40 m lõuna suunas. Jäätmekäitluskoha kinnistu piirneb idast transpordimaaga ja läänest tootmismaa, põhjast raudteega. Platsi lähimbruses looduskaitsepiiranguid ei esine.

Tabel 9 on toodud maakasutuse andmed välja täpsemalt, s.t. et lisatud on ka kontori ruumid.

7. KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUSE NÄITAJAD

Ettevõtte igapäevase tegevuse käigus koondatakse keskkonnavalade tegevuste hindamiseks vajalikud näitajad/andmed. Keskkonnatulemuslikkuse põhinäitajatest esitatakse need, mis on seotud Edelaraudtee AS EMAS käsitusala. Täiendavalt ei esitata põhinäitajaid tegevuste kohta, mida ostetakse teenusena sisse (nt liiprite vedu, hakkimine ja põletamine), välja jäetakse ka heitmete näitajad, kuna heitmeid ei teki.

Iga põhinäitaja koosneb järgmistest elementidest:

1. Arv A, mis tähistab kogu aastast sisendit/mõju asjaomases valdkonnas;
2. Arv B, mis näitab ettevõttes sisse tulnud jäätmete aastast kogust (tonnides);
3. Arv R, mis tähistab suhtarvu A/B.

NB! Keskkonnaaruandes on tulemuslikkuse näitajad ümardatud täiskohani, et tagada tabelite parem loetavus.

Ettevõtte ei ole esitanud tulemuslikkuse põhinäitajatest materjali ja heitmete andmeid, sest ettevõtte ostab liiprite transporti ja liiprite hakkimist teenusena sisse. Edelaraudtee AS hindab enda tarnijaid (sh. alltöövõtjaid) vähemalt 1 kord aastas tarnijate hindamisel.

Lisaks kontrollib Edelaraudtee AS pidevalt, et alltöövõtjatel on olemas asjakohased ja kehtivad keskkonnaloalad.

Tabel 9. Sisse-välja voog.

SISSE VOOG	2022	2023	2024	Ühik	2022	2023	2024
Sissetulevate jäätmete kogus (B)	2 010	2 187	3 211	t			
VÄLJA VOOG	A (aastane sisend)	A (aastane sisend)	A (aastane sisend)	Ühik	Suhtarv R (A/B)	Suhtarv R (A/B)	Suhtarv R (A/B)
ENERGIA							
Elekter	1 523	1 572	1 638	MWh	0,758	0,719	0,510
VEE KASUTUS							
Kontor	83	74	84	m ³	0,041	0,034	0,026
ETTEVÕTTES TEKNUD JÄÄTMED							
17 02 04* - ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud puit, klaas või plastid	1 561	1 026	2 779	t	0,777	0,469	0,865

SISSE VOOG	2022	2023	2024	Ühik	2022	2023	2024
17 04 05 01 - raudteerööpad	449	1 161	381	t	0,223	0,531	0,119
JÄÄTMED VÄLJA							
17 02 04* - ohtlikke aineid sisaldavad või nendega saastunud puit, klaas või plastid	1561	1 026	2 779	t	0,777	0,469	0,865
17 04 05 01 - raudteerööpad	449	1 161	381	t	0,223	0,531	0,119
20 03 01 - prügi (segaolmejäätmed)	130	106	108	m ³	0,065	0,048	0,034
MAAKASUTUS							
Jäätmekäitlusplatsid Kaare 25 kokku	4 200	4 200	4 200	m ²	2,089	1,921	1,308
Jäätmekäitlusplats Jaama 8	5 865	5 865	5 865	m ²	2,917	2,682	1,827
Kontori ruumid	926	926	926	m ²	0,461	0,424	0,288

8. MUUD KESKKONNATEGEVUSE TULEMUSLIKKUSEGA SEOTUD ASJAOLUD

8.1. SOTSIAALNE VASTUTUS

Edelaraudtee osaleb aktiivselt Operation Lifesaver <https://ole.ee/> töös.

Vastutustundlikud raudtee-ettevõtted

... on ettevõtted kes ühiselt ja aktiivselt võtavad osa avalikust raudteehutusalasest ennetustööst Eestis, pidades oluliseks iga inimese ja püüdes ära hoida võimalikke traagilisi sündmusi raudteel.

8.2. TÖÖTAJATE KAASAMINE

Väliste huvipoolte teavitamine keskkonnaaspektidest toimub ettevõtte kodulehel esitatava keskkonnaaruande kaudu.

Informatsioon ettevõtte oluliste keskkonnaaspektide kohta on töötajatele kättesaadav sisevõrgus ja töökohtades infotahvlitel.

Juhtimissüsteemi toimivuse tagamiseks viib ettevõtte juhtkond regulaarselt läbi sisekoolituse tervele kollektiivile, kus räägitakse üle ettevõtte tegevust reguleerivate õigusaktide ja standardite nõuded, samuti juhtimissüsteemi protseduuride ja juhendite nõuded.

9. KESKKONNAALASED ÕIGUSLIKUD NÕUDED

Keskkonnaalases tegevuses võtab ettevõtte arvesse nii Euroopa Liidu poolt antud määrusi ja direktiive kui ka Eestis kehtivaid õigusakte ja kohaliku omavalitsuse nõudeid.

Ettevõtte tegevust korraldavad olulised seadused ja nende rakendusaktid on koondatud Juhtimissüsteemi käsiraamatu lisasse Õigusaktide register. Loetelus on märgitud ettevõttele kohalduvad keskkonnaalased ja muud õigusaktid, nendest tulenevad nõuded ja ettevõtte vastavus erinevatele õigusnõuetele. Vastavust nõuetele hinnatakse vastavalt vajadusele, kuid mitte harvemini kui kord aastas.

Järgitakse Euroopa direktiivi 2018/1147/EL alusel jäätmekäitluse parima võimaliku tehnika (PVT) alaseid järeldusi ning direktiivi 2004/49/EÜ raudteede ohutuse kohta. Parima võimaliku tehnika (PVT) nõudeid ja ettevõtte vastavust sellele on analüüsitud Jaama 8 uues keskkonnaloas, mis on leitav KOTKAS süsteemist.

Ettevõtte on teinud või on tegemas järgmisi tegevusi:

- rakendanud EMAS määruse nõudeid;
- puitliiprite purustamine toimub Jaama 8, Türi platsil, kus on nõuetekohane sademevee kogumissüsteem;
- puitliiprite käitlemise kohta on loodud lihtsustatud vooskeem, mis on leitav ka käesolevast keskkonnaaruandest Joonis 1. Ettevõtte liiprite käitluse vooskeem.;
- maksimaalne ladustamismaht määrati aastal 2022 jäätmeloa uuendamisega;
- ettevõtte on loonud eraldi registri vee ja energia andmete hindamiseks.

Ülevaade peamistest keskkonnaalastest õigusnõuete järgimisest:

- A. Tuleohutuse seadus – Hooned on varustatud esmaste tulekustutusvahenditega, seadmetele toimub järjepidev kontroll. Koostatud on üldised tuleohutusjuhised. Toimuvad regulaarsed tuleohutuselased evakuaatsiooni koolitused. Aadressil Kaare 25 on olemas tuletõrje veevõtu koht.
- B. Jäätmeseadus – järgitakse jäätmete taaskasutamise põhimõtteid, jäätmekäitluskoha nõudeid. Esitatakse Keskkonnaametile aruandeid. Ettevõttel on kehtivad keskkonnaloa (Kaare 25 ja Jaama 8). Vastutavatel isikutel on läbitud ohtlike jäätmete käitlemise koolitus.
- C. 2004/49/EÜ Raudtee ohutuse direktiiv – Ohutuse pidev täiustamine, ohureeglite sätestamine, süsteemipõhine lähenemine, vastutus raudteesüsteemi turvalise toimimise ja seotud riskide juhtimise üle.
- D. Keskkonnatasude seadus – Keskkonnatasu maksmise kohustus (1,5x). Keskkonnatasu deklaratsioonide esitamise kohustus.
- E. Türi valla jäätmehoolduseeskiri – Türi valla jäätmehoolduseeskirjaga kehtestatakse täiendavad nõuded jäätmehoolduse korraldamiseks Türi valla haldusterritooriumil. Ettevõtte on tutvunud eeskirjaga ja oma tegevusi nende nõuete kohaselt.
- F. Veeseadus – Jaama 8, Türi platsile on lisatud keskkonnaloasse veeosa, sest reovesi juhitakse platsilt kraavi. Juhitud reovesi peab vastama piirväärtustele, ega tohi ületada lubatud vooluhulka.
- G. Veeseaduse määrus nr 61 „Nõuded reovee puhastamise ning heit-, sademe-, kaevandus-, karjääri- ja jahutusvee suublasse juhtimise kohta, nõuetele vastavuse hindamise meetmed ning saasteainesisalduse piirväärtused“ – sademevee piirväärtuste jälgimine.
- H. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus – Keskkonnamõju eelhindangu koostamine.

Jäätmearuanne 2024. aasta kohta on esitatud.

10. KESKKONNAARUANDE KINNITAMINE

AS Metrosert, kes on akrediteeritud tõendaja EE-V-0001, kinnitab peale Edelaraudtee AS keskkonnajuhtimissüsteemi ja 2024. aasta keskkonnaaruande kontrollimist, et organisatsiooni keskkonnaaruandes esitatud teave ja andmed on usaldusväärsed ja õiged ning vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009, 25. november 2009, organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis- ja -auditeerimissüsteemis nõuetele. Käesolevas aruandes on rakendatud Euroopa Komisjoni määrust (EL) 2017/1505, 28. augustist 2017 ja Euroopa Komisjoni määrust (EL) 2018/2026, 19. detsembrist 2018, milledega muudeti Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009 lisad I, II, III ja IV.

Keskkonnaaruanne on kinnitatud 04.07.2025.

Evelin Kurmiste
EMAS tõendaja
AS Metrosert
www.metrosert.ee